

SMMM MALİYET MUHASEBESİ SORULARI – MART 2016

SORU 1: “Samba” işletmesinde, bambu masaları (BM) ve bambu sandalyeleri (BS) üretilen iki esas üretim gider yeri ile Yemekhane (YH) ve Temizlik İşleri (BTİ) adında iki yardımcı gider yeri bulunmaktadır. Birinci dağıtım sonrasında söz konusu gider yerlerinde oluşan giderleri ve ikinci dağıtımda kullanılacak dağıtım anahtarları aşağıdaki gibidir:

Giderler	Esas Üretim Gider Yerleri		Yardımcı Üretim Gider Yerleri		Toplam
	BM	BS	YH	Tİ	
Direkt İlk Madde ve Malzeme Giderleri	55.000 TL	39.000 TL	-	-	94.000 TL
Direkt İşçilik Giderleri	27.000 TL	18.600 TL	-	-	45.600 TL
Genel Üretim Giderleri	14.600 TL	11.000 TL	8.800 TL	5.000 TL	39.400 TL
Dağıtım Anahtarları					
Çalışan Personel Sayısı	10 kişi	8 kişi	3 kişi	2 kişi	23 kişi
Temizlenen Alan	200 m ²	200 m ²	100 m ²	-	500 m ²

Dönem başı yarı mamul ve mamul stoku bulunmayan işletmede dönemde 2.000 adet bambu masa ve 2.500 adet bambu sandalye üretilmiştir.

İSTENENLER: A) Yardımcı gider yerlerinden yararlanma oranlarını bulunuz. (10 p)
B) Giderlerin II. Dağıtımını MATEMATİKSEL Dağıtım Yöntemini kullanarak yapınız. (25 p)
C) Dönemde 1.500 adet bambu masa ve 1.800 adet bambu sandalye % 65 karla satılmıştır. Bu satışlardan sağlanan kar tutarını hesaplayınız. (10 p)

SORU 2: Üretimi tek evrede gerçekleştiren “Tuğlataş” işletmesinin Şubat 2016 ayına ilişkin üretim miktar ve maliyet bilgileri ile yarı mamullerin tamamlanma dereceleri aşağıdaki gibidir:

- Dönem Başı Yarı Mamuller – 4.000 adet *Dönemde Üretimi Tamamlanan – 11.000 adet
- Dönem Sonu Yarı Mamuller – 3.000 adet * Dönemde Üretime Alınan – 10.000 adet

Üretim Maliyeti Unsurları	Dönem Başı Yarı Mamullerle İlgili Tutarlar	Dönemde Meydana Gelen Tutarlar
Direkt İlk Madde ve Malz.Gid.	8.800 TL	35.000 TL
Direkt İşçilik Giderleri	4.000 TL	40.775 TL
Genel Üretim Giderleri	5.280 TL	58.250 TL
TOPLAM:	18.080 TL	134.025 TL

- Dönem Başı Yarı Mamul Stoklarının tamamlanma derecesi direkt ilk madde açısından %100, dönüştürme (şekillendirme) açısından % 60’tır.
- Dönem Sonu Yarı Mamul Stoklarının tamamlanma derecesi direkt ilk madde % 100, dönüştürme (şekillendirme) açısından % 75’tir.

İSTENENLER: İlk Giren - İlk Çıkar (FIFO) yöntemini uygulayan bu işletmenin tamamlanan mamul ve dönem sonu yarı mamul stok maliyetlerini hesaplayınız. Çözümü aşağıdaki sırada yapınız:

- Miktar Sağlama Tablosunu düzenleyiniz. (5 p)
- Eşdeğer Birim Sayısını (Miktarını) hesaplayınız. (10 p)
- Eşdeğer Birim Maliyetlerini hesaplayınız. (15 p)
- Tamamlanan ve Dönem Sonu Yarı Mamul Maliyetlerini hesaplayınız. (20 p)
- Tutar Sağlamasını yapınız. (5 p)

SORU 1'in ÇÖZÜMÜ:

A) Yararlanma Oranlarının Hesaplanması:

Gider Yeri	Yemekhaneden Yararlanma Oranı	Temizlik İşlerinden Yararlanma Oranı
Bambu Masa Üretim G.Y.	10 kişi / 20 kişi = 0,50	200 m ² / 500 m ² = 0,40
Bambu Sandalye Üretim G.Y.	8 kişi / 20 kişi = 0,40	200 m ² / 500 m ² = 0,40
Yemekhane Yrd.Ürt. G.Y.	---	100 m ² / 500 m ² = 0,20
Temizlik Yrd. Ürt. G.Y.	2 kişi / 20 kişi = 0,10	---

B) II. Dağıtımın Gerçekleştirilmesi

- Denklemin Kurulması ve Çözümü

$$YH = 8.800 + 0,20 Tİ$$

$$Tİ = 5.000 + 0,10 YH$$

$$YH = 8.800 + 0,20 (5.000 + 0,10 YH)$$

$$YH = 8.800 + 1.000 + 0,02 YH$$

$$0,98 YH = 9.800$$

$$\underline{YH = 10.000 TL}$$

$$Tİ = 5.000 + 0,10 \times 10.000$$

$$\underline{Tİ = 6.000 TL}$$

- II.Dağıtım Tablosunun Düzenlenmesi

Giderler	Esas Üretim Gider Yerleri		Yardımcı Üretim Gider Yerleri		Toplam
	BM	BS	YH	Tİ	
Direkt İlk Madde ve Malzeme Giderleri	55.000 TL	39.000 TL	-	-	94.000 TL
Direkt İşçilik Giderleri	27.000 TL	18.600 TL	-	-	45.600 TL
Genel Üretim Giderleri	14.600 TL	11.000 TL	8.800 TL	5.000 TL	39.400 TL
<i>GÜG'nin II.Dağıtımı</i>					
Yemekhane	5.000 TL	4.000 TL	(10.000 TL)	1.000 TL	-
Temizlik İşleri	2.400 TL	2.400 TL	1.200 TL	(6.000 TL)	-
GÜG Toplamı	22.000 TL	17.400 TL	-	-	39.400 TL
TOPLAM MALİYET	104.000 TL	75.000 TL	-	-	179.000 TL

C) Satışlardan Sağlanan Brüt Satış Karının Hesaplanması

- Bambu masaların birim maliyeti = 104.000 TL / 2.000 adet = 52 TL/adet

$$\text{Masaların satış fiyatı} = 52 \times 1,65 = 85,80 \text{ TL/adet} \quad \text{veya} \quad 85,8 \times 1.500 = 128.700 \text{ TL}$$

$$\text{Birim başına kar} = 85,8 - 52 = 33,80 \text{ TL/adet} \quad \text{veya} \quad 52,0 \times 1.500 = \underline{(78.000 \text{ TL})}$$

$$\text{Toplam satış karı} = 1.500 \times 33,80 = 50.700 \text{ TL} \quad \text{Satış karı:} \quad 50.700 \text{ TL}$$

- Bambu sandalyelerin birim maliyeti = 75.000 TL / 2.500 adet = 30 TL/adet

$$\text{Sandalyelerin satış fiyatı} = 30 \times 1,65 = 49,50 \text{ TL/adet} \quad \text{veya} \quad 49,5 \times 1.800 = 89.100 \text{ TL}$$

$$\text{Birim başına kar} = 49,5 - 30 = 19,50 \text{ TL/adet} \quad \text{veya} \quad 30,0 \times 1.800 = \underline{(54.000 \text{ TL})}$$

$$\text{Toplam satış karı} = 1.800 \times 19,50 = 35.100 \text{ TL} \quad \text{Satış karı:} \quad 35.100 \text{ TL}$$

SORU 2'nin ÇÖZÜMÜ:

2a) Miktar Sağlama Tablosu:

Dönem Başı Yarı Mamul Stok	4.000 adet	Tamamlanan Mamul	11.000 adet
Dönemde Üretime Alınan	<u>10.000 adet</u>	Dönem Sonu Yarı Mamul Stok	<u>3.000 adet</u>
Üretime Giren Miktar:	14.000 adet	Üretimden Çıkan Miktar	14.000 adet

2b) Eşdeğer Birim Miktarının Hesaplanması

	DİMMG Açısından Eşdeğer Miktar	Dönüştürme (Şekillendirme) Açısından Eşdeğer Miktar
		DİG + GÜG Açısından
Tamamlanan Mamul Stok	11.000	11.000
Dönem Sonu Yarı Mamul Stok	3.000	2.250
Dönem Başı Yarı Mamul Stok	(4.000)	(2.400)
Eşdeğer Birim Miktarı-Adet:	10.000	10.850

2c) Eşdeğer Birim Maliyetlerinin Hesaplanması

- Dönem Başı Yarı Mamul Stoklarının Eşdeğer Birim Maliyeti
 - DİMMG Açısından = $8.800/4.000 = 2,200$ TL/adet
 - Dönüştürme Açısından = $(4.000+5.280)/2.400 = 3,867$ TL/adet
 - D.B.Y.M.St Toplam Birim Maliyeti = $6,067$ TL/adet
- Tamamlanan Mamul Stoklarının Eşdeğer Birim Maliyeti
 - DİMMG Açısından = $35.000/10.000 = 3,500$ TL/adet
 - Dönüştürme Açısından = $(40.775+58.250)/10.850 = 9,127$ TL/adet
 - Tamamlanan Mamul Toplam Birim Maliyeti = $12,627$ TL/adet

2d) Tamamlanan Mamul ve Dönem Sonu Yarı Mamul Stok Maliyetlerinin Hesaplanması

- Tamamlanan Mamul Maliyetinin Hesaplanması:
 - DİMMG Açısından = $(11.000 - 4.000) \times 3,5 = 24.500$ TL
 - DBYMSt Gelen Maliyet + 8.800 TL
 - Toplam: 33.300 TL
 - Dönüştürme Açısından = $(11.000 - 2.400) \times 9,127 = 78.492$ TL
 - DBYMSt Gelen Maliyet + 9.280 TL
 - Toplam: 87.772 TL

Tamamlanan Mamulün Toplam Maliyeti = $33.300 + 87.772 = 121.072$ TL

- Dönem Sonu Yarı Mamul Stok Maliyetinin Hesaplanması:
 - DİMMG Açısından = $3.000 \times 3,5 = 10.500$ TL
 - Dönüştürme Açısından = $2.250 \times 9,127 = 20.536$ TL

Dönem Sonu Yarı Mamul Stoklarının Toplam Maliyeti = 31.036 TL

2e) Tutar Sağlaması

Dönem Başı Yarı Mamullerin Maliyeti:	10.080 TL	Tamamlanan Mamul Maliyeti:	121.072 TL
Dönemde Gerçekleşen Maliyet:	<u>134.025 TL</u>	Dön.Sonu Yarı Mamul Maliyeti:	<u>31.036 TL</u>
Üretime Giren Maliyet:	152.105 TL	Üretimden Çıkan Maliyet:	152.108 TL*

*NOT: 3 TL'lik Dönüştürme açısından hesaplanan birim maliyetlerinde, virgülden sonra yapılan yuvarlamadan kaynaklanmaktadır.